

Ferenczet tb. szolgabíróvá nevezte ki. Végül a megválasztott új tisztikar tagjai letették a hivatali esküt és a közgyűlés után testületileg tisztelegtek előbb a főispánnál, azután az alispánnál.

A szolnoki mandátum.

A tápéi mandátum tegnap előtt félbeszakított tárgyalásán kívül a Kuria tegnap foglalkozott a szolnoki választás ellen beadott petícióval. Ez is egyike volt a híres »tiszta« választásoknak. A többséget Kiss Ferencz takarékpénztári igazgatónak, a szabadelvű párt jelöltjének sikerült elnyernie, a mint a petíció állítja, vesztegetéssel. De voltak egyéb visszaélések is. Epp ezért a 71 szóval kisebbségben maradt másik párt, Kreutzer Balázs szolnoki tekintélyes iparosnak a pártja nemcsak a választást támadta meg, de annak elnöke: Zeumetzky Béla ellen is panaszt tett. A tárgyaláson Vavrik kuriai tanácselnök elnököl. A képviselőt dr. Nagy Dezső, a választási elnököt dr. Pólya Béla védi s jelentkezett választásvédőnek tíz szavazó is. A petícionálókat dr. Mandel Sándor szolnoki ügyvéd képviselte és miután alaki kifogás nem emeltetett, bőven terjesztette elő a panaszt. Ismertetvén a választási elnök kifogásolt működését, ráért az etetés-ítatás és vesztegetés bizonyítására. Jellemző például a járszadányi szavazók dolga. A derék emberek — számszerint 255 — összeálltak s a míg pénzt nem kaptak, mozdulni sem akartak. Erre adtak nekik s csak így mentek be Szolnokra, a hol aztán ki-ki bezsebelt 10—20 forintot. A falusi szavazók nem is fizettek a választás napján a korcsmában más pénzzel, mint tizes bankóval.

A sárosmegyei tisztújítás.

Eperjesről írják: Sárosmegye főispánja, Bárdosy Jenő súlyos betegsége miatt akadályozva lévén a tisztújító közgyűlés vezetésében, a belügyminiszter az ottani tisztújításra a törvényhatósági közgyűlés elnökéül Kürthy Lajos zólyomgyeői főispánt rendelte ki, aki december 20-ára tüzte ki Sárosmegye tisztújító közgyűlését.

Lengyelek üldözése Poroszországban.

A »Lokalanzeiger« jelenti, hogy a berlini rendőrség az ottani lengyel egyetemeknek meghagyta, hogy a jövőben gyűléseiken kizárólag a német nyelvet használják, mert különben azokat be fogják tiltani. A braunschweigi egyetemen a rektori tanács a lengyel diákok olvasóköreit feloszlatta. A lengyel diákok e miatt csoportosan ott hagyják az egyetemet és Lembergbe mennek beiratkozni. Rómából táviratozzák, hogy az olasz diákok a következő táviratot intézték a német és orosz nagykövethoz:

A római Athenaeum tanulói üdvözlök orosz és német zsarnokság alatt nyögő kollegáikat és szolidarisáknak jelentik ki magukat a lengyel függetlenség ügyével.

Egyidejűleg Olaszországban bizottság alakult a lengyel propaganda folytatására.

A községi iskolaszék gyűlése.

A községi iskolaszék tegnap délután 3 órakor a város tanácstermében gyűlést tartott. Dacára, hogy a gyűlésre több fontos tárgy volt kitűzve, a gyűlésen vajmi kevés iskolaszéki tag volt jelen.

Jelen voltak Hegyesi Márton elnöke alatt:

Dr. Böri Ferencz, dr. Grósz Menyhért, Hering Sándor, Hoványi Gyula, Istvánffy József, dr. Kecskeméti Lipót, Molnár Imre, Réz Mihály, Ritóók Zsigmond, Stark Gyula, Vaday József, dr. Vucskics Gyula, Winkler Lajos és Báthy Zoltán iskolaszéki jegyző.

Elnöki jelentések.

Az elnök előterjesztette, hogy a polgári fiúiskola tantestülete a dr. Tóth Mihály távozásával megürült iskolaszéki tagságra Winkler Lajos h. igazgatót választotta meg.

Bejelentette továbbá, hogy Gözsy Arpadné sz. gróf Lubinszky Anna férjhezmenetele következtében tanítónői állásáról lemondott.

Ez elnök jelentését az iskolaszék tudomásul vette s a lemondás folytán megürült tanítónői állás pályázatának meghirdetésével az elnökséget megbizta. A pályázati határidő január 15.

Igazgatók jelentései.

Felolvasták a felügyelő-igazgató havi jelentését. A jelentés kapcsán az iskolaszék a váraljai elemi fiú- és leány, továbbá az olasz-ijúiskola I. osztályai mellé — mivel azokban a növendékek száma a 100-at messze túlhaladja — január 1-től párhuzamos osztályokat állít.

A polgári fiúiskola igazgatójának jelentéséből kifolyólag az iskolaszék dr. Tóth Mihály reáliskolai tanárnak a közs. iskolák részére ajándékozott értékes ásvány- és növénygyűjteményért köszönetet szavaz. Ugyancsak köszönetet mond az iskolaszék dr. Tóth Mihálynak sikerdús működéséért s állására a pályázatot január 15-iki határidővel kapcsolatban a törvényhatósági által szeptemberben szervezett nyelv- és történettudományi tanszékekkel együtt kiírja.

A polg. leányiskola igazgatója nemleges jelentését tudomásul vették.

Rosenbaum contra Bodnár.

Rosenbaum (Rákos) könyvkereskedő Bodnár János közs. tanítót feljelentette, hogy az utcán annyira inzultálja, hogy már az élete is veszélyben van, tanulóival azt izengeti, hogy a tömlőcsebe csukítja s a vasárnapi városatyaválasztáson felpofozással fenyegette; kéri a Bodnár megbüntetését az iskolaszéktől.

Dr. Vucskics Gyula, mint a ki az ügyet nagyjából ismeri s tudja, hogy a Rákos vádjai milyen forrásból származnak, indítványozza, hogy térjen fölöttük napirendre az iskolaszék.

Dr. Grósz Menyhért Bodnár János tanítót kiváló, jeles embernek ismeri s nem tételezi fel, hogy a beadványban foglalt állítások megfeleljenek a valóságnak. Indítványozza, hallgassák meg Bodnár János védelmét s ha igazságon kiderül, nyújtsa az iskolaszék neki módot arra, hogy a beadványban használt becsületsértő kifejezéseket megtorolhassa.

Ritóók Zsigmond azt indítványozza, hogy Rosenbaum panaszát, mint amely az iskolaszék hatásköréhez nem tartozik, utasítsák el.

Az iskolaszék Ritóók Zsigmond indítványát fogadta el.

Meg tudta ismertetni fiával a hitet, mint kötelességet, a reményt, mint vigasztalást, a felebaráti szeretetet, mint gyönyörűséget s gyökereket veretett velük szívébe. Értett azonkívül természetes ösztöneinek olyatón ügyes érleléséhez, hogy csakhamar látta fiát oly dolgokat művelni, melyek ifjú korára való tekintettel szinte kivívták a hős jelzőt.

Tizenhét éves korában Miguel erkölcs dolgában kiváló ember volt, a ki odaadó szeretettel vonzódott édes anyjához s teljes tisztaságukban és frissességükben őrizte meg azokat a szent érzelmeket s szép indulatokat, melyek édes anyja csepegtetett szívébe.

Miguel atyja végre elhatározta, hogy elvégezteti derék fiával Sevillában a jogot, s az ifjú felszerelve ajánló levelekkel a legelőkelőbb körökhöz tartozó rokonaihoz, anyja nagy bánatára elment Andaluza fővárosába.

Minden jó tulajdonsága mellett volt Miguelnek egy nagy hibája, mely hamarosan rávihette a lejtőre: uralkodni és tulságos becsvágya. Fozzá lévén szokva, hogy csak alattvalókkal érintkezze folyton, kiknek föltétlen ura volt s a kik tisztelettel bámultak reá, nem tudta magát bele találni abba, hogy másodrangu szerepet játszsze az új társaságban, mely megnyitotta előtte vendégszerető házat s a melyben egyen-, sőt sokszor felsőbbbrangakkal jött össze.

Sevilla érkezése után mihamar első látogatást tett egy öreg hercegnőnél, atyja egyik rokonánál. Azzal a szeretetreméltósággal s

előzékenységgel fogadták, mely szokás a nagy világban. Hova-tovább csak látta Miguel, mint telik meg a terem elegáns urak s hölgyek társaságával, kik valamennyien gratulálni jttek a hercegasszony nevenapjára, a mire ő nem is gondolt. Habozva a távozás vágya és azon félelem között, hogy egyedül, ily fényes társaság szeme láttára kell majd búcsút vennie, az ifjú csak maradt egyik órától a másikra.

Eljött aztán az étkezés ideje s a hercegasszony mosolyogva szolt bátoralan rokonához: — Ugy-e velünk étkezik, Miguel?

Miguel vörös lett, akárcsak a főtt rák, szó nélkül meghajolt s a többi vendéggel ő is az étkezőbe ment.

Ebéd után új meg új vendégek jttek özőn, mintha csak Sevillának egész előkelő világa itt adott volna magának találkozt. Miguel már-már kétségbeesett, mert nem akadt kedvező alkalma a távozásra, bármily szívesen tette volna is. E határozatlanságában ott maradt tizenegy óráig, a mikor két szolgáló föl kezdte szolgálni a teát. A hercegasszony, nagyvilági dáma lévén, észrevette a fiatalember kínos zavarát, ismét mosolyogva ment feléje s igen szeretetreméltóan mondá:

— Nagyon örülnék, ha még egy csésze teát is innék veünk.

Miguel legszívesebben valami sütyesztőben szeretett volna eltűnni, de mivelhogy ez nem volt lehetséges, köszönettel fogadta a fölajánlott csésze teát. Azonközben tisztességes eső kere-

kedett. A vendégek egy a másik után szállott kocsiába s minthogy Miguel a búcsúvétel alkalmát, melyre délutáni három óra óta hasztalan lesett, még mindig nem ragadta meg, végtére egymagában állt a hercegnővel szemben, ki csak alig tarthatta vissza nevetését, látva a szegény fiú ijedt arcát. Egy-két mentegető szót dadogott, de az öreg asszony, ki nem bírt tovább ura lenni magának, hangos nevetéssel szakította félbe.

— Semmi esetre sem engedem meg, Miguel, hogy most távozzék. Éjfél elmúlt s az eső csak úgy szakad. Ön nem ismeri Sevillában az utat, lakása messze van innen s lehetetlen most kocsiat szereznie. Már csak barátokozzék meg a gondolat, hogy nálam hál, ha csak komolyan meg nem akar haragítani!

Miguel kétségbe volt esve s a föld még sem akart megnyitni, hogy elnyelje s még az ablak is elzárta menekvése útját. De a kedves háziasszony, bizakodva ama tekintélyben, melyet neki ősz haja s édes atyjával való rokonsága az ifjú tizenhét éves esztendejével szemben megadott, kézen fogta s maga vezette be egyetlen fia szobájába, ki épp akkor Olaszországban időzött.

Miguel lecsapta kalapját az egyik, kabátját a másik székre s ráheveredett az ágyra boldogtalanul, akárcsak valamely gyermek, a kit büntetésül csuktak el.

Másnap reggel megjelent egy szolgáló, hírt hozván neki, hogy a hercegasszony elvárja

*** Adományok az árvák karácsonyfájára.** Az Erzsébet-leányárvaház Karácsony estéjén szintén gondoskodik a szegény árvák örömről, karácsonyfát állít fel s apróbb ajándékokkal, ruhákkal kedveskedik a jótékonyszívű emberbarátok bőkezűségéből. Az árvák karácsonyfájára már a következő adományok folytak be:

Vinkler Pepi öngyógyító 1 zsák krumpli, 25 fő káposzta, 10 liter dió, 6 liter kása, 6 liter bab, 4 darab szappan, 1 kosár vereshagyma; Schádberg Bélától 1 hordó ecet; Kádár Jánostól 1 darab karácsonyfa, 50 darab narancs, 50 darab alma, 100 darab czukorfigura, 5 kiló dió, 1 kiló maroni, magvas meggy, cseresznye; Láng József 4 tolltartó, 8 doboz lottó játék, 1 csomag irka, 50 fűzött és 5 kötött notes, 5 tentatartó, 20 toll tartóval együtt, 1 csomag czeruza, 1 skatulya radirgummi. Mely adományokért a biharmegyei és nagyváradí négyzet nevében hálás köszönetet mond Nagyváradon. 1901. évi december hó 29. Özv. báró *Gerliczy Felicné*, elnöknő.

*** Az egyházellenes hírlapok ellen.** Az osnabrücki püspök ez évben terjedelmes utasítást adott ki egyházmegyéje esperesei számára, hogy miként teljesítsék esperesi köteleikben az ellenőrzést, mire ügyeljenek, mit kérjenek számon, micsoda jelentéseket küldjenek be a püspöki hatósághoz az egyes plébániák viszonyairól. Az utasítás 7. §-ának f. pontja szerint az esperes az egyes plébániák községek valláserkölcsi állapotáról beküldendő jelentés számára köteles kikutatni, vajjon a plébánia területén járnak-e liberális, egyházellenes hírlapok? s vajjon a plébánosok rajta vannak-e, hogy alkalmas eszközökkel kiszorítsák a rossz hírlapokat és jókat honosítsanak meg.

*** Halálozás.** Részvétel vettük a következő gyászjelentést:

Kuglis János és neje Hinkó Zsuzsanna, gyermekeik: Dezső, Pál, Kuglis Róza és férje Szolga Sándor, gyermekeik: Róza, Sándor és Ferike, Kuglis János neje és gyermekeik unokacsöcsö sógornője Angyal Józsefné, szül. Benicsik Juliánna és gyermekei: Mária, József és János, Szolga György, Szolga Ferencz családjukkal, ugyiszintén számos rokonok nevében mély fájdalommal tudatják felejthetetlen jó édesapának, nagyapának, sógor és rokonnak, *Kuglis Pálnak* f. évi december 19-én reggel fél 5 órakor életének 79-ik évében rövid szenvedés után történt csendes elhunytát. A megboldogult földi maradványai f. hó 21-én d. u. 3 órakor fognak az ág. ev. egyház s ertartása szerint Szigligeti-utca 415. sz. házból az olasz-i temetőben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1901. decz. 19. Aida és béke lengjen porai felett!

*** Új tagosítás lesz.** A régi tagosítási törvény sok tekintetben nem felel meg a kívánalmaknak s már több vármegye és város kérte az új tagosítást és megfelelő tagosítási törvényt. A mostani törvény hiányossága nagyon is érethető sok helyen s ez az oka, hogy egyes községek fellázadnak a tagosítás ellen. Utóbb az Országos Magyar Gazdasági Egyesület is feliratot intézett e tárgyban a kormányhoz. A földmívelési miniszter is hajlandó egy megfelelő tagosítási törvényt alkotni. Az előmunkálatokat már meg is kezdték, de hogy a felmerült panaszok, óhajok és irányelvekről tájékozást nyerjen, kérdőíveket küldött szét a törvényhatóságokhoz. Nagyvárad város és Biharmegye tegnap kapták meg a kérdőíveket.

*** Paraszt fosztogatás.** Két vakmerő csalót keres most a csendőrség, a kik hétfőn a tarnóczy vásáron 240 husz koronás aranyat csaltak ki hat paraszt embertől. Az eset a következőképp történt: Egy bécsi lökereskedő jelent meg a tarnóczy vásáron, hol nagyobb mennyiségű jobb fajta lovat vásárolt össze. Az

alku végével a kereskedő foglalt adott a lovakra s mikor a lóleveleket átírták, egyszerre fizeteki valamennyit husz koronás aranyakkal. A vásáron jelen volt két alkusznak látszó ember, a kik állandóan a bécsi lökereskedő körül tartózkodtak s ott voltak akkor is, amikor a kereskedő az aranyakat leolvasta az eladóknak. A pénz felvétele után Somorjai Antal, Lakó Ferencz, Morvai József, Lökös József, Sutág Mihály és Pernye András, bementek a sátorba egy pohár borra. Utóbb a két alkusz is megjelent a sátorban s bizalmasan megsgúgták az embereknek, hogy az aranyak, a mivel a bécsi kereskedő fizetett, hamisak s egyuttal azt a tanácsot adták nekik, hogy menjenek azonnal a bíróhoz, mielőtt a lovakat a vasuton elszállítanák. A parasztok megijedtek s a két ügynökkel azonnal elindultak a község-házhoz, utközben az egyik ügynök átvette az összes aranyakat s mikor a község-házához érték, azt mondta a paraszt embereknek, várjanak míg ő a bíróval beszél. Mialatt a parasztok kint várakoztak, a másik ügynök azon ürügy alatt, hogy szivart vesz, szintén eltávozott. Hosszo ideig várakoztak a parasztok a kapu előtt s végre maguk is bementek a bíróhoz. Ez ámulva hallatta végig a parasztok előadását, mert az ügynököknek színét sem látta. A bíró rögtön elrendelte a két ügynök keresését, de azok nyomtalanul eltűntek, magukkal vevé a hiszékeny parasztemberek 240 aranyát.

*** A tudóvész ellenes mozgalom Békésmegyében.** Az alföldi szegénysorsu tudóbajosok szanatórium-egyesülete e hónap 16-án tartotta alakuló közgyűlését Gyulán, Békés-vármegye székhelyén. Az alakuló közgyűlés *József kir.* herceget választotta meg védőjéül és az egyesületet is az ő nevére *József főherceg szanatórium egyesületnek* nevezte el. Az egyesület elnökévé és elnöknőjévé a mozgalom kezdőt, *Lukács György* főispánt és nejét született *Perényi* Madolybárónt választották meg. Tiszteleti elnöknek *Almásy Dénes* gróft, tiszteleti elnöknőnek *Wenckheim Frigyes* grófnőt és özvegy *Almásy Kálmánné* grófnét választották meg. A közgyűlés végül *Korányi Frigyes* dr. egyetemi tanárt tiszteleti tagjának választotta.

*** Szerencsétlenség a pinczében.** Sauczer József vadterti lakost két szabadkai koresmáros kereste fel a napokban, hogy bort vásároljanak tőle. Sauczer a vevőket kivezette a pinczéjébe, hol sorba kóstoltatta velük a borát. Hosszas kóstolgatás után, a két koresmáros megalkudott két öt-öt hektoliter hordó borra s miután a bort még aznap elakarták szállítani a vasutra, hozzá láttak a hordók felhajításához. A második nagy hordót a lépcső felső részéig felhúzták s Póra József, a ki az egyik húzókötelet tartotta, valahogy elcsuszott, a megszabadult teli hordó visszagurolt a lépcsőn és elütötte a hordó előtt állott Kosár András vinczelért és Vég Miklóst, a kik már a lépcsőn állva, alulról segítették a hordót feltolni. A két emberen keresztülgurult a súlyos telt hordó s mind a kettőnek a mellét és fejét teljesen szétzúzta. A két ember rögtön meghalt.

*** Pénzhamisító-szövetkezet Aradon.** Az aradi rendőrség a Csernovics Péter-utca 18. számú házban működő pénzhamisító bandát fedezett fel, mely ötkoronásokat és forintosokat gyártott. A szövetkezetnek eddigi három tagját letartóztatták s a pénzhamisító gépet lefoglalták. A pénzhamisítási história egyik személye biharmegyei illetőségű, *Foltucz János* a neve. Okleveles jegyző s nemrégiben segédjegyző volt *Kristyóron*. Pintyével a nagyváradí ügyészégi fogházban ismerkedett meg. Később, mikor kiszabadult, Pintye meglátogatta *Kristyóron* s elmondta, hogy ért a pénzcsináláshoz. Rá igyekezett őt venni, hogy vérjenek közösen pénzt. Pintye visszatért Aradra és sűrűn levelezett, míg ez ide nem jött s társul szegődött a pénzveréshez. Ő adta a pénzt, összesen

mintegy kétszáz koronát, melyen az anyagot és felszerelést vásárolták. Foltucz azt állítja, hogy egyáltalában nem ért a pénzcsináláshoz, ő csak a tőkét adta *Pintyének*. *Pintye* lakásán is házkutatást tartottak s ott is találtak több cziin-kanalat, csemettyédarabokat, továbbá a pénzkészítéshez szükséges gipszet és más anyagokat. *Green Nándor* alkapitány a három letartóztatottat átkísértette a törvényszékhez.

*** Dohányzacskó és zsekkendő.** Afrikából hazatérő katonák kedves kis históriát mondanak el. A kelet-kenti ezred egy része a *Kitchener* és *Botha* közti folytatott tárgyalás után *Dewett* üldözésével volt elfoglalva. *Dewett* üldözéssel szembe fordult és sokat közülök elfogott. Több súlyosan sérült fogoly egy búr kórházba került, ahol ágyba fektették őket, a sértetlen foglyok pedig mint ápolók működtek. A második napon *Dewett* és *Botha* meglátogatta a kórházat. *Botha* cigarettázott, míg *Dewett* hatalmas pipából pöfékelte. Az egyik sebesült angol fel pattant az ágyban, megfenyegette öklével *Dewett* és így szólt:

— Atkozott hollandi, te vagy mindennek az oka!

Dewett kivette szájából a pipát és ezt mondta erre:

— Örülj, hogy nyugodtan fekhatsz itt, míg mások veszekednek odakünn. De gyógyulj csak meg, majd megtánczoltatlak.

Dewett aztán egy másik katonához fordult és megkérdezte tőle:

— Tehetek-e érted valamit?

Az ránézett nagy bámészkodva és ezt felelte:

— Igen uram, agygyon nekem egy pipadohányt és egy gyujtót.

A búr generális erre a sebesültnek a dohányzacskóját és egy skatulya gyujtót nyújtott. Aztán azt mondta:

— Egy-két nap mulva szabadon bocsátalak.

Egy hét mulva megint azok között volt, akik örökké üldözik *Dewett*et és az a malőr érte, hogy újra fogságba került, homlokán egy nagy sebbel. Amikor magához tért, *Dewett* éppen nagyban buzgózkodott, hogy sebet bekötözze. Es csak néz a katonára.

— Mondd csak fiam, nem láttalak én már valahol? Az ám, csakugyan te vagy az, akit a multkor fogtunk el. De most már azt mondom, vigyázz, hogy újra el ne fogjunk, mert legközelebb megeshetik, hogy már se dohányzacskóm, se zsekkendőm nem lesz.

*** Ha a vádlott ifju és bohó.** Érdekes ügyben itélkezett a kir. törvényszék büntető tanácsa tegnap. Tanukként nagyobb részt 14—16 éves inasgyerekek lettek kihallgatva, kik felfogásuk s hiányos értelmi fejlettségük folytán adott válaszaikkal nem egyszer mosolyra készíték a komoly bírákat.

Elnök: Van-e tudomása a dologról?

Tanu: Van!

Elnök: Kitől hallotta?

Tanu: *Magamtól.*

Elnök: Mikor?

Tanu: Délután!

Elnök: Ismeri a vádlottat?

Tanu: *Ilyen emberekkel nem szoktam társalogni!* (Kevélyen végig nézi a vádlottak padján görnyedő alakot.)

*** A feleség bosszúja.** Véres eset történt tegnapelőtt délután Tökés községben. *Horcsák Bálintné* féltékenykedett az urára s nem ok nélkül, mert *Horcsák* nagyon sokat forgolódott özv. *Szuli Jánosné* körül. *Horcsák*nak sok pénzébe került már a kikapós menyecske, a mi miatt a felesége állandóan veszekedett vele. *Horcsák*né látva, hogy férje nem tágit a csábító asszonytól, elkeseredésében a végsőre határozta el magát. Tegnapelőtt *Horcsák*né észrevette, hogy *Szuliné* a községi kutra megy vizért. Fogta magát, kannát vett a kezébe és egy nagy konyhakést rejtve a köténye alá, ő is a kutra indult. A kutra nál találkozott *Szuliné*vel, a kit nem a legválogatottabb szavakkal szólított meg s hogy szavának nyomatéka legyen, az egyik kannát a fejéhez is vágta *Szuliné*nek. *Szuliné* a kannát visszacsapta ellene fejéhez, mire *Horcsák*né előrántotta a konyha-

kést és Szuliné nyakába dőlte. Aztán letépette a vérző asszonyt s mielőtt az előfutott szomzedok megakadályozhatták volna, néhányszor markolatig dőlte a nagy kést Szuliné mellébe. A megszurkált asszony még ott a helyszínen meghalt. Gyilkosát a csendőrök letartóztatták.

x A karácsony közeledtével a kereskedések kirakatai pompáznak a szebbnél-szebb áruk halmozásában. Különösen kiválik *Caillér* Inre fő-utcai férfi divat üzlete, a mely tömve van a szebbnél-szebb férfi és női divatcikkek, fehéművek, férfi és női nyakkendők, selyem és disznó árúkkal.

A szódavíz-adó története.

(Vége.)

— A pénzt adom én! Adok házat is! Beszerzem a gépeket, itt az árjegyzék; felügyelek a víz szétfordítására; pénzforgalomra, legyünk társak: ő maga is megcsinálná, de neki — a városi tanács nem ad engedélyt. »Ezért van szükségem Önre!« stb.

— Tudja mit Justh ur? Ha az egyik szódavíz gyáros ingyen adja a vizet, csupán azért, hogy jövőre tőle vegyék azt, üvegenként — egy krajczárjával: ez nem »üzleti lehetőség«, hanem egy más elleni *hajsza!*

Ha most *áldozni tudnak* a szódagyárosok, hogy egymást *tönkrelegyék*: a legszivesebben fognak áldozatot hozni azért is, hogy a szódavíz készítés *jogát* egyik (vagy a másik) nyerje meg. *Csapójuk le* a kifutni készülő *áldozatkészítést*, a városi pénztár javára.

— ?

— Adjon be ön a tanácshoz egy *ajánlatot*, hogy a szódavíz készítés kizárólagos jogáért fizet a városnak — mondjuk — évi 400—4000 forintot.

— Négy ezeret is lehet! De nekem sok az ellenségem. Ha feltámad egy ellenséges áramlat, hogy ne igyunk szódavizet; a négy ezer forintot behajtja rajtam a tanács, mert az ajánlatot magam tettem!

— Tudja mit Justh ur? A szódavíz készítés robbanással jár s miután nincs kedvem a fél szememet megreszkírozni, mi a társüzletitől mondjunk le. Ön azonban adjon be egy 4000 forintos ajánlatot. De hogy a tanács be ne perelhesse: Sal Ferencz és Rácz Mihály uraktól vegyen egy ellennyilatkozatot, melyben a város feje és keze elismeri, hogy az ön *ajánlata* az egymással torzalkodó két szódagyáros *»beugratására«* van tervezve.

— Ez ám törvénybe ütköző, mert *adózás* jellegével bír.

— En a törvényt nem ismerem, nem is keresem. A szódavízesek ajánlata éppen olyan *ajánlat* lenne előttem, mint az öné — a *»pénzügyminiszter: Tisza Kálmán«*, ki mint miniszterelnök, bizonyára keresztül viszi a miniszteriumban, hogy *Nagyvárad*, az ő szegény *szülő városa*, az ő választó polgártársai, egy évre — *kísérletül*, — a szódavizet megadóztassák.

A részleteket beszélgettük, amikor benyit a »Három Rózsa« melletti lakásomra, a városi tisztí orvos!

Persze, hogy *kettéharaptuk* a szódavizet; egy pillanat alatt hátrá fordítottuk a gépek *árjegyzékét*.

Siettem üdvözölni a városi orvos urat. *Megkérdeztem*, hogy *jól ütöttem-e?*

— Barátom, mit csinált!

— ?

— Ön megírta, hogy a keze alatt levő szódavíz üvegekre a *W. cég* neve van írva.

— ?

— Az — — — *anyósom gyárát* ezzel a szavával *összelörté!*

— De édes doctor ur, Ön nekem nem mondta, hogy a mélyen tisztelt *anyósa is* üvegfedelű házban lakik. Ön azt mondta, hogy: *»ússék egy nagyot!«*

Másnap *»helyrehoztam«* a rettenetes csapást, azzal az újdonsággal, hogy nem csupán az *egyik*, de a másik gyáros készítménye is — olyan!

Néhai N. Justh Sándor betérjéztette a próbajánlatot, Curiosum gyanánt két-három lap fel is

említette, hogy: 48-as ember új *adó-alapot* javasol.

A szódavízgyárosok odamentek Justh Sándorhoz, hogy ne figurázzék. Az pedig kedélyesen figurázott, mert *Sándor-estéken*, meg azután gyermekei kézfogóján Sal Ferencz is, meg én is, tisztaszívvel mondogattuk neki, hogy, az Isten éltesse.

A szódavíz adó ajánlata az első éven 7000 forintra ment. Tisza Kálmán ur, tekintettel a város helyzetére, engedélyezte a kísérletet.

A napokban azt olvastam a »Tiszántul«-ból, hogy 32.000 koronát fog a városnak jövedelmezni a szódavíz-adó és úgy tudom, hogy eddig 160.000 koronánál többet jövedelmezett.

Annyi tény, hogy Nagyváradon nyert életet ez az országossá lett »csapás«.

Most vitázhatunk a fölött, hogy kié az *érdem*, a mely legalább is *ju-talpat* szokott kapni.

Az elhunyt városi orvosé-e? ki az ütést megindította.

Az enyém-e? ki az ajánlattételt szóba hoztam.

Justh Sándoré-e? ki az ajánlatot megtette.

Tisza Kálmán uré-e? kire azt szeretik rá fogni, hogy Nagyváradért — semmit se tett még.

Én azt mondom, hogy a szódavíz jövedelmét Tisza Kálmánnak köszönhetjük.

Rátkay József.

Igazságszolgáltatás.

Gyerekek a vádlottak padján.

Folyó év május hó 27-én, — Pünkösöd másodnapján — *Kertész Mihály* 16 éves kereskedő segéd barátját, *Mihálkó Bélát* a Széles- és Szent Anna-utca sarkán agyonlőtte.

Ezen ügyben *Fassie Pál* törvényszéki bíró elnöksége alatt tegnap tartatott meg a főtárgyalás. A közvédelmi dr. *Vámossy Mihály* képviselte, *Kertész* védője volt dr. *Lánczi József* ügyvédjelölt.

Az elővezetett vádlott elmondja, hogy ő nem rossz szándékkal követte el a gyilkosságot, hanem tréfából ijeszítette Mihálkót. Pünkösöd másodnapján ugyanis a mint *Baczonnyival* a Schlauch-térről mentek hazafele, a Szent Anna- és Széles-utca sarkán találkoztak Mihálkóval, ki egy régi egy csövű revolvert mutatott, erre ő is elővette az időközben Baczonnyitól elkért revolvert és tréfából fenyegetni kezdte Mihálkót; a mint így forgatta a fegyvert, elsült és a golyó Mihálkó szemén furódott be.

— Az elnök újbóli felszólításaira újból kijelenti, hogy csak tréfából és véletlenségből történt a szerencsétlenség.

A kihallgatott tanúk valamennyien 15—17 éves gyerekek, kik állításuk szerint hallották, hogy *Kertész* a gyilkosság délutánján a Schlauch-téren dühösen emlegette Mihálkót s midőn a revolvert forgatta, azon kijelentéssel élt: *ha itt volna Mihálkó, nem enne több kenyeret.*

A tanúk arról is tudnak, hogy *Kertész* és *Mihálkó* egy kis leányba voltak szerelmesek s hallották több ízben *Kertész* azon kijelentését, hogy *Mihálkót* féltékenységből el fogja tenni láb alól. Az ellenséges viszonyról különben a legtöbb tanúnak tudomása van.

Az áldozat anyjának kihallgatása után *Fassie Pál* elnök az orvosszakértői véleményt olvassa fel, mely a lövést, tekintve azt, hogy a golyó az agyat érte és koponyarepedést idézett elő — a halál föltétlen okául jelenti ki.

A bizonyítási eljárás befejezése után dr. *Vámossy* alügyész a vádlottnak *szándékos emberölés büntette* miatt való megbüntetését kéri.

A büntető tanács tagjai jó fél órai tanácskozás után, tekintettel az ügyészi előterjesztésre s arra, hogy a *szándékos emberölés büntette fenforogni látszik, elrendeli az ügynek az esküdtbírók elé való terjesztését*. S így a legnagyobb valószínűség szerint már a január havi esküdtök verdiktet fognak hozni a 16 éves vádlott felett.

A csillár-panama.

Azt a botrányport, mely kormányt, képviselőházat és bíróságokat hetek óta foglalkoztat, tegnap befejezték a tőzsde. Csak az ítélethirdetés maradt el s ez pár nap múlva történi meg. A tőzsde választott bírósága előtt, mely napokon keresztül foglalkozott azokkal a visszaélésekkel, melyekre — a magyar ipart kijátszva — a világhírű *Siemens és Halske* cég vetemedett, teljesen tisztázódott a tényállás.

Kétségtelenül kiderült ugyanis, hogy a *hazai gyártmányként szerepeltetett csillárok Bécsben készültek* s onnan csempészték ide a Várakba és az új Országház épületébe. És történt ez épp most, mikor az ország a leg-súlyosabb gazdasági válsággal küzd, mikor a magyar munkások ezrei nyomorognak munka nélkül s mikor az ország minden irányadó tényezője a magyar ipar pártolását és fejlesztését tűzte ki célul.

E tény mellett minden egyéb csak másodrangú kérdés. *Kulcsár Sándor* budapesti csillárgyárost, a ki *Siemens*-eket teleplezte, megpróbálta a külföldi cég azzal gyanúsítani, hogy tudott az üzelmekről. Hát persze, hogy tudott, de aztán teljesítette is a köteleességét, megtevé a feljelentést. Igaz, hogy a mikor a szállítmány jött Bécsből, nem élt mindjárt ezzel a megtorlással, csak tiltakozott a csempészet ellen. De a mint ezután is ismétlődött a dolog, rögtön cselekedett. Hogy *Kulcsárnak* megítélik-e a kárkövetelést s ha igen: egészben-e vagy részben: ez a bírói bölcsesség dolga.

A tárgyalást pótlólag csak rövid tudósítást adunk. A bíróság, melynek *Geiger B.* Zsigmond királyi tanácsos volt az elnök, kihallgatta tegnap *Habiger Károlyt*, a *Siemens-cég* alkalmazottját és kihallgatott még három olyan tanút, a ki szintén a külföldi cég alkalmazottja és Bécsből került hozzánk.

Habiger ur, miután egyáltalán nem sikerült neki *Kulcsárt* befeketítenie, felkiáltott:

— En is jó hazafi vagyok, szeretem a császáromat, — de a mit *Kulcsár* tett; az árulás a kenyéradó gazdája ellen.

A midőn véget ért a bizonyítás, *Geiger* elnök így szólt a felekhez:

— Kivánatosnak tartanám s azért megkérdelem: nem hajlandók-e az urak ítélethez előtt *kiegyezni?*

Mindkét ügyvéd, dr. *Molnár Mór* is, dr. *Kepes* is szólni akar.

— Pardon, — szól kedélyesen az elnök — az ilyen dolgban nem szeretem az ügyvédek. (Nagy derűtlenség.) Hadd beszéljenek maguk a felek!

Kulcsár: Mivel az ügynek *morális* oldala is van, amennyiben *Siemensék* úgy akartak engem feltüntetni, mintha én az ő bűnös üzelmekben részt vettem volna — *nem egyezkedem.*

— Hátha mégis, — szól az elnök.

Dr. *Kepes*: Két feltétel alatt megteszük. Először jelentsék ki az alperesek, hogy *Kulcsár* nem vett részt az ő dolgaiban, másodsorban pedig fizessenek a felszámított kár helyett csupán 70.000 koronát, a mi tényleges kár. Es ennek a felét *Kulcsár Sándor* fölajánlja a *munkanélküli magyar munkások javára.*

Dr. *Molnár Mór* kijelenti a *Siemens-cég* nevében, hogy ezeket a feltételeket *nem fogadhatja el.*

Erre az elnök *befejezettnek nyilvánította a tárgyalást*, majd kijelentette, hogy a közeli napok valamelyikében meg fogja idézni a feleket az ítélet kihirdetéséhez.

EGYESÜLETEK.

A Szent László-menedékház gyűlése.

A nagyváradai Szent Lászlóról nevezett koldusápoló és gyermekek menedékház egyesület tegnap, csütörtökön délután választmányi és közgyűlést tartott.

Palotay László pápai praelatus elnök vezette a gyűlést, amelyen jelen voltak: Dr. Molnár Imre, Bereczky Géza, dr. Hoványi Gyula, Halász Gyula és Böszörményi Géza.

Az építési bizottság előterjesztette jelentését, amelyet elfogadtak s a hátralékos összeget Sztarill Ferencz építőnek kifizetik.

Pekanovits Imre főmérnök kéri az egyesületet, hogy 2 tartó 6 sodronnyal az intézet házára erősítsék. Megengedték, azonban az új vezetékre új engedélyt kérendő, továbbá mindennemű javítást, a mely ez által szükségessé válik, a kérelmező köteles teljesíteni.

A jövő évi költségvetést dr. Hoványi Gyula pénztárnok terjesztette elő. A bevétel 14707 korona 84 fillérre van felvéve.

Az intézet párfogóitól 898 korona folyt be. Az adakozóknak jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

A gyűlés végén Palotay László elnök a szegények ügyét a tagok figyelmébe ajánlotta.

A gyűlés az elnök elterjesztésével ért véget.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Félték: Lili.
Szombat: Nap és Hold.

Vadorzók.

Valami régi német vigjáték lehet, a melynek ha az elejét tudjuk, már tudjuk a végét is. Ennek dacára a csekély számú publikum jól mulatott. Nem tudni, vajjon az igazgató is olyan jó mulatságnak találta-e az üres házat?

Maga Somogyi Károly is fellépett a darabban, még pedig általános tetszést aratva. Természetesen, könnyedén, fesztellenül játszott, alig ismerünk rá. Legnagyobb sikere *Krasznaynak* volt; egy öreg viveurt pompás humorral és ötletességgel vitt színpadra. Az általános közepes nivón a többi nem igen emelkedett felül, de nem is volt előadásukban kifogásolni való. Soroljuk fel legalább névszerint: P. Szép Olgát, Szohner Olgát, Patakyt, Szarvasit, E. Kovács Mariskát, Bérczit és Erdélyit. Bérczi azonban meggondolhatta volna, milyen közönség előtt játszik s a »fluidum« viccet megtarthatta volna a hájói vendégszereplésre, a hol ugy sem értik.

Nap és Hold. Lococ elévülhetlen operettje hoinap kerül színre a Szigligeti-színházban s hisszük, e kedves operett sokszor fog e színpadon még színre kerülni. Főbb szerepeit Orley Flóra, Lányi Edith, Kulinyi Mariska, Pintér Imre, Perényi József, Bérczi Gyula és Füredi József játsszák.

Változás a műsorban. Tekintettel az Alberti Werner operaénekes művész megújított vendégszereplésére, a Bolond, Rákósy operettje e hétről elmarad, amennyiben Székely Irén, a ki a Bolond színi operettben a fő női szerepet játssza, — nagyon fáradt s a próbákat emiatt természetesen nem lehetett megtartani, azonban az igazgatóság gondoskodott két pompás operett reprizzről, amennyiben ma pénteken előadhatja Lilit, Amon Margittal a

ezimszerepben. Szombaton pedig A Nap és Hold-at, a fő női szerepben Orley Flórával.

Kitüntetett művész. Ő Felsőge Felékiné Munkácsi Flórá, ki városunkban is több ízben vendégszerepelt, s a ki jelenleg a budapesti Nemzeti színház tiszteletbeli tagja, a színművészet terén félszázadon át szerzett érdemei elismerésül a *koronás arany érdemkereszttel* tüntette ki.

Színházi hírek. Az igazgató megszerzte már előadásra a budapesti magyar színház legközelebbi újdonságát: a »Csepű-rágók« című operettet, s az operett személyzet szorgosan hozzá kezdett a betanuláshoz. Ugy tervezi Somogyi igazgató, hogy a premier ugyanaznap legyen Váradon is, mikor Budapesten.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 84. Idénybérlet 79.

Nagyváradon, pénteken, 1901. decz. 20-án

L I L I.

Vigjáték.

S Z E M E L Y E K :

Antonin Plinhard, tüzér	—	Pintér Imre
De la Grange Bateliert báró	—	Patakyl Béla
Sainte Hipotése vicomte	—	Bérczi Gyula
Bompán, professzor	—	Füredi József
René	—	Dési Alfréd
Bousincourt	—	Bognár János
Victorine, szobalány	—	Kulinyi M.
Antonie—Amelie	—	Amon Margit

HELYARAK: Nagypáholy 7 fr. Földszinti és első emeleti páholy 6 fr. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Körszék 1 frt 20 kr., Tamlászék 1 frt. Erkölyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkölyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

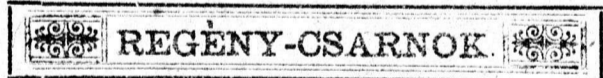
Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárváltás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnap szombaton, decz. 21-én

Nap és Hold.

Operett.



A Polanieczki-család.

Írta: Sienkiewicz Henrik. — Fordította: Kolosváryné-Korányi Ilona.

47
Szavaiából Emilie asszony kitalálta, hogy egy újabb roham halálhozó lehet, de görcsösen kapaszkodott abba a reménybe, hogy az ismétlődés kikerülhet.

Polanieczki fürkésző tekintettel figyelt az orvosra. Beszéde nem-e csak az anya megnyugtatóására irányul? Való-e a remény, amelyet nyujt?

— De ön nem hagyja el kis betegünket ugy-e doktor ur? — kérdezte.

Az orvos erősen szeméi közé nézett, jelezve, hogy e szavak teljes értelmét fölfogta s nyugodtan felelt:

— Ittlétem fölösleges . . . A gyermek kimerült . . . mélyen s hosszan aludni fog . . . Holnap újra eljövök, egyelőre az önök gondjaira bízom.

Aztán Emilie asszonyhoz fordult.

— S ön, asszonyom, pihenje ki magát. Tul vagyunk a veszélyen. A gyermek ne lissa ki-

sirt szeméit, kimerültségét, minden izgalom ártalmára lehet.

— Hogyan képzei orvos ur, hogy aludni tudnék?

Az orvos parancsoló, aczélideg tekintettel nézett reá. Lassan, behatóan mondta:

— Ön hat-hét óra hosszat aludni fog, nyugodtan, szakadatlanul . . . Erősnek és pihentnek fogja magát érezni utána. Barátai majd helyettesítik önt. Jó éjt asszonyom, ön aludni fog!

Gyorsan távozott, véget vetve minden ellenkezésnek.

Polanieczki biztatólag szólt:

— Fogadjon szót az orvosnak asszonyom, fekdüjön le. En az éjet Litka mellett töltöm.

Ekkor könnyek gyűltek Emilie asszony szemébe.

— Tudja, — szólt, — hogy mihelyt tul esett a borzasztó rohamon, első kérdése maga volt? Még felalomban is folyton tudakozódott: — Kis mama, hol van Stas bácsi?

Aztán elmondta, hogyan kezdődött a gyermek rosszullete, a melyet csodálatos bágyadság előzött meg. Mintha előre érezte volna a veszélyt, nem engedte egy perczre sem távozni anyját. Már tegnap is föltűnt neki, hogy folyton az után kérdezősködött, vajjon beteg gyermek kérését meghallgatják-e? Ő és Mária csak nagynehezen bírták megnyugtanni.

De a régen visszafojtott könnyek árja végre megeredt. Görcsös zokogás vetett véget Emilie asszony szavainak.

Polanieczki biztatta: — Bátorság asszonyom! Minden jóra fordulhat még. Fogadja meg az orvos tanácsát. Térjen nyugalomra! Én elfogalom Litka mellett helyemet, de kérem, aludjék nyugodtan.

Elváltak. Polanieczki a beteg szobájába lépett. Ott már majdnem teljes homály uralkodott. A nap nyugovóra hajlott. Vörös sugarai áthatoltak a lebecsátott redőnyökön, itt-ott vérfoltokat rajzolva a falra. Litka mély álomba merült. Stas az ágy végéhezült s hosszasán nézte a sovány arcocskát. Kinyújtózkodva, merev egyenességben, vékony testéhez simított karokkal fekdött ott a gyermek, hosszú szempilláktól beárnyékolva félig lehunyt szemekkel. A vörösés félihomályban viaszápadt arcával s vértelen ajkaival, a lethargikus álom mozdulatlanságában már is halottnak látszott. Csak a gyöngye lélekzetével árulta el, hogy él.

Polanieczki szomorú merengésében egyszer csak maga mellett látta Máriát, aki azért jött, hogy fölváltsa. Kérdő, kutató tekintete választ követelt s Polanieczki megnyugtatólag mondta:

— Azt hiszem, túl van a veszélyen. Igen, azt hiszem, jobban van s ha nem éri a visszaesés remélhetjük, hogy fölgyógyul.

— Köszönöm, — felelt a férfi, — de előbb értsük meg egymást. Ugy hallom, hogy ma éjjel atyja mellett virrasztott, tehát önénekis szükség van pihenésre.

— Tehát óránként váltakozunk.

— Jól van! egyeztett vele Stas, — de ma éjjel a szomszéd szobában maradok, hogy szükség esetén kéznél legyek. Eppen ebédnél ért utól szegény Litka állapotának híre. Képzelteti aggodalmamat, hogy vajjon életben találom-e még a kedves gyermekeket, a kiről néhány pillanattal előbb beszélgettünk Bukackival és az öreg tanárral, míg csak félbe nem szakított Maszkó, hirtül hozva eljegyzését.

— Maszkó házasodik?

— Még nem nyilvános a dolog, de ő maga mondta, hogy eljegyezte Kraslowska kisasszonyt. Nagyon előnyös házasság.

Hangtalan esend uralkodott a szobában. Mária elgondolkozott. Visszautasította Maszkót, mert nem szerette, de sokszor szánakozva gondolt arra, hogy tagadó válaszával szívfájdalmat okozott neki. Tehát örülnie kellett volna annak, hogy az ügyvéd sorsába beletörődik s más módon igyekszik felépíteni jövőjét. De a házasság váratlan híre meglepte, egyezerszind sértette önértetét is. Nem hitte, hogy oly hamar elfeledhessék őt s bevallotta önmagának, hogy ezzel kisiklik kezéből az, amit a Polanieczki-vel folytatott harcban erős titokártyának tekintett. Ugy érezte, hogy legyőzetett, megáldoztatott.

(Foly. köv.)

NYILTTÉR.

A közeledő karácsonyi ünnepekre
karácsonyfa díszekhez

ajánljuk

Herschmann Fülöp cukrász

Nagyváradon N.-Teleky-utca 419. sz.

saját készítményű cukorkái, mandola és
habsüteményeit.

Menyekzőkhöz és más alkalmakra
mindennemű tortákat, diós, mákos tészta-
kat megrendelésre készít s azonnali, szál-
litásra készletben tart.

Keresztény üzlet, szolid, pontos ki-
szolgálás! 270.-2-3

Sohase látott szebbet! Belépti díj nél-
kül megtekint-
hető **karácsonyi nagy kiállítás!** 25.000
kiállítási tárgy. Egy egész pyramis, csupa ajándék
tárgykból. **Remek és szenzáció!** A világ
minden részéből összeállított nagy Bazár a

HEVESI-féle párisi nagy áruház

Zöldfa-utca, Zöldfa szálloda alatt.

Nincs ember, gyermek, férfi, nő, a ki itt ne
találjon olyat, a mire szüksége van. **5 krtól 5
frtig.** Csodadolgok! — Az éjjeli gyorsvonattal
folyton érkeznek áruk. Most szükség van minden
kis helyre s hogy az áru ne foglaljon helyet, **rend-
kívüli olcsó minden!** Kalapok, női és férfi
fehérneműek, nyakkendők, gallérok, kiegészítők, váll-
füzők, utazó-bőröndök, nap- és esernyők, rövid-
norinbergi és díszmű-áruk, gyermekjátékok, gyermek-
kocsik, illatszerek, szalagok és csipkék. Rabok ál-
tal kötött harisnyák, blousok, kötények, **fiú- és
kisleány-ruhák, téli alsók.**

TAVIRATOK

A szolnoki mandátum.

Budapest, decz. 19. (Saját tud. táv.)
A Kuria ma tárgyalta a szolnoki man-
dátum ellen beadott petíciót s miután a
tárgyalás során a vesztegetés kétséget ki-
zárólag beigazolta lett, a **választást meg-
semmisítette.** Hír szerint **Polónyi Géza**
okvetlen fel fog lépni Szolnokon.

Tüntetés a dalcsarnokok ellen.

Budapest, decz. 19. (Saját tud. táv.)
Az egyetemi ifjak körülbelül **háromszá-
zan** ma este a **Wertheimer** féle német
dalcsarnokba vonultak, hogy ott a né-
met előadást meggátolják. A kávévaló-
színűleg neszét vette a tüntetésnek s az
ifjakat magyar előadással fogadták. Az
ifjuság ovátióban tört ki, elénekelték a
Kossuth nótát. A kávéval engedve a fia-
talság felszólításának, becsületszóval el-
látott írásba foglalt nyilatkozatot adott ki,
**hogy ezentul kizárólag magyar előadá-
sokat** fog tartani. Innen a **Rákóczy** in-
dulója mellett a kerepesi-uti **Wekerle**
dalcsarnokba mentek, a hol **hymnuszszal**
fogadták őket. S miután itt is magyar
előadásokra kötelezték a kávéval, szép
csendben széjjel osztottak.

Enyedi Lukács mandátuma.

Budapest, decz. 19. (Saját tud. táv.)
A Kuria ma tárgyalta a **tápéi** mandátum
ellen beadott petíciót s több pontra
azonosságai tanuk kihallgatását rendelte el.

A krétai kérdés.

Konstantinápoly, december 18. A török
lapok ma foglalkoznak először a krétai
kérdéssel és azt mondják, hogy a berlini szer-
ződés szignatárius hatalmasságai éppen most
biztosították a török kormányt, hogy a status-
quót és a szultán szuverenitását a szigeten
főntartják. Autentikus jelentések szerint a
négy krétai szignatárius hatalmasság már
előbb tett ilyen kijelentéseket és nem most,
mint a török lapok állítják. (M. T. I.)

A lengyel diákok tüntetése.

Berlin, december 19. A Tonhalle-
ban tegnap előtt a német diákok egyesü-
leteinek széniorai meghívására nagy gyü-
lés volt, a mely tiltakozott a berlini egye-
tem lengyel diákságának legutóbbi tünte-
tései ellen. Az előadó és több szónok be-
széde után nagy lelkesedéssel két hatá-
rozati javaslatot fogadtak el. Az egyik
kéri a lengyel diákokat, hogy németelle-
nes érzelmeiket a főiskolákon ne juttas-
sák kifejezésre. A másik határozat kéri
a kultuszminisztert, hogy tegyen intézke-
déseket a főiskolai tanulmányok hátrál-
tatása ellen. (M. T. I.)

Venezuela nem fél.

New-York, decz. 18. Willemstadból (Cu-
racao) táviratozzák: A Carracasban megjelenő
hivatalos Republica de Venezuela azt írja: Ha
a német kormányt úgy informálták, hogy né-
hány hadihajó jelenléte elegendő a függőben
lévő követelés elintézésére, akkor félrevezették.
Venezuela tudatában van annak, hogy függet-
len nemzet, a mely minden más hatalmasság-
gal egyenlő és el van tőkélve arra, hogy ezt a
függetlenségét és egyenlőségét megvédje. Vene-
zuela békét óhajt, de ha kell, kárt is tud
okozni ellenségének és horzasztó megtorlást
gyakorolni. Castro elnök el van tőkélve erre
és semmi esetre sem fogja tűrni, hogy Vene-
zuelát megalkossák vagy jogait semmibe vegyék.
Más venezuelai lapok szintén ilyen szellemben
írnak. (M. T. I.)

A búr háború.

Ermingham, decz. 19. Loid George
búr-párti parlamenti tag tegnap este be-
szédet akart mondani egy liberális gyü-
lésen. A hallgatóság azonban nem akarta
meghallgatni és meg akarta ostromolni a
szónoki emelvényt, de a rendőrség meg-
akadályozta benne. A gyülestermen kívül
nagy néptömeg gyűlt össze, a mely a ház
valamennyi ablakát beverte és olyan ha-
tározatot hozott, a mely a kormány po-
litikáját helyesli. Loid George rendőrnek
öltözve menekült meg a nép dühe elől.
A rendőrség botokkal verte szét a nép-
tömeget. Egy embert megöltek, többet
megsebesítettek. Harmincz embert letar-
títottak.

London, decz. 19. A Daily Telegraph
jelenti Johannesburgból 16-iki kelettel: A
Johannesburgi állapotokat illetőleg az
utolsó hónapok folyamán figyelemre
méltó javulás állott be. Az üzletek nyitva

vannak, és tele vannak árukkal. Az ut-
czákon jól öltözött asszonyok és gyer-
mekdk járnak-kelenek. Az üzlet és a for-
galom napról-napra élénkebb lesz. (M.
T. I.)

K i n a.

Peking, december 18. Tiencsin még
most is ideiglenes európai kormányzat alatt
áll. A kínai kormányzat visszaállítására nézve
még nem határoztak.

Peking, december 18. A kínai udvar
folytatja útját Peking felé. Tegnap este
Kaifengfától számítva 130 li-nyi utat tett meg
(M. T. I.)

Franciaország és Sziám.

London, decz. 19. A Times jelenti Bang-
kokból: A Franciaország és Sziám között
fenforgó kérdések rendezésére itt újra megin-
dultak a tárgyalások.

A németek gyászünnepe Pekingben.

Peking, decz. 18. Az ide való németek
ma összegyűltek a város közepén, a követ-
ségi épületek közelében levő német temetőben, a
hol istentiszteletet tartottak az ostrom ide-
jén elesett németekért, a kik ideiglenesen a
német követség épületében voltak eltemetve
és egyuttal azokért a német katonákért, a kik
a Pekingben kivül vívott harcokban estek el
s a kiknek tetemét később szintén idehozták.
A temetőben Mumm német követ és Mont-
gelas őrnagy modott beszédet. (M. T. I.)

KOZGAZDASAG.

Az osztálysorsjáték tegnapi húzásá-
n a következő nagyobb nyereményeket sor-
solták ki:

- 5000 koronát nyert: 18601.
- 3000 koronát nyert: 40179.
- 2000 koronát nyertek: 16978 55153
- 66791.
- 1000 koronát nyertek: 22882 30475 39815
- 97052 68606.
- 500 koronát nyertek: 32741 44630 46529
- 51408 61158 69103 78016 82838 84417 80364.
- A többi kihuzott számok 80 koronát
nyertek.

Reich bank és Társas

Tőzsde jelentése

A Tiszántul eredeti távirata.

Értéktőzsde

	Budapest, decz. 19.
Magyar kőszén	625 50
Magyar kőszén	629 50
Magyar kőszén	624 50
Magyar kőszén	416.—
Magyar kőszén	483.—
Magyar kőszén	—
Magyar kőszén	—
Magyar kőszén	—

Határvidék.

	Budapest, decz. 19.
Buza októberre	7.84
Buza áprilisra	8.80
Tengeri	5.14
Rozs okt	6.98
Zab ápr.	—
Káposzta, repesz, aug.	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsde 1901. decz. 19-én.

Magyar aranyáradék 4%	118.70
Magyar koronáradék	94.—
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4,1/2%	121 25
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100.70
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	98.25
Italmérési jog megváltási kötvény	100.15

Horvát-szlavónföldfehermentési kötvény	98 50
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	177 50
Tiszszabályozás szept. sorsjegyek kölcsön	147 —
Osztrák járadék papírban	98 85
Osztrák járadék ezüstben	98 80
Osztrák járadék aranyban	118 90
Osztrák korona járadék	95 75
Osztrák államsorsjegyek	141 50
Osztrák magyar bank részvény	15 90
Magyar hitelbankrészvény	667 —
Osztrák hitelintézet részvény	653 50
Párisi vista	95 15
20 frankos arany (Napoleonár)	18 05
Németbirodalmi márcza	117 20
London vista	239 25
30 márkás arany	33 45

SZERKESZTOI POSTA.

P. R. (Helyben.) Deczember 31-ig, valószerűleg a főtűkárhoz, dr. Bodor Károly urhoz.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Belépési felhívás

a „Polgári takaré- és segély-szövetkezet“

VII ik évtársulatába.

A „Polgári takaré- és segély-szövetkezet“ 1902. január 1-én új évtársulatot nyit, mely 156 héten át, vagyis 1904. év végeig tart. — Mindenki tetszés szerinti szám-

ban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 20 fillér (10 kr.) fizetendő. A három év eltelte után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékossgot előmozdítani és önségélyt nyújtani, a mennyiben a tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való befizetések dacára is a takarékpénztári kamatozásnál magasabb nyereséget hoz és mert minden tag az általa befizetett összeg 4/5 részét 6%-os kamattal mellet minden előleges bejelentés nélkül kölcsönképp felveheti.

Vidéki tagok a heti fizetéseket postai cheque-lapok útján teljesíthetik.

A szövetkezetbe való belépés alkalmával üzletrészenként 10 fillér (5 kr.) beiratási díj fizetendő s egy heti részlet lefizetése után már mindenki megkapja saját nevére írt könyvecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tiszteit tagjait, valamint mindazokat, kik az 1902. január 4-től kezdődő 7-ik ciklusnak tagjai óhajtanak lenni, felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz. a.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1901. október hó.

A „Polgári takaré- és segély-szövetkezet“

223 - 7 - 10

igazgatósága.

A 7-ik évtársulat befizetési napjai:

Kedd délután . . . 3—5-ig.
Szombat délután 3—5-ig.

A szövetkezetnek ez időszerint 2500 tagja van, több mint 45000 üzletrészzel.

Szabott árak.

Nagy

karácsonyi kiállítás

CZILLÉR IMRE

áruházában

NAGYVÁRAD, Fő-utca.

Fiók-üzlet Szt-László-tér 22—6

Telefon sz. 232.

Van szerencsém az igen tisztelt helybeli és vidéki vevőimet értesíteni, hogy a közelgő

karácsonyi ünnepek előtt

nagyszabású karácsonyi eladást rendezek, a midőn ez idényre csak a legjobb és legalkalmasabb árakat, **verseny nélküli árak mellett** bocsájtok eladásra.

És pedig női és férfi fehérneműek, menyasszonyi kelengyék, valódi rumburgi creas, hollandi és pamutvásznak, »Schroll«-féle schiffonok, zsebkendők, szőnyegek, ág- és asztalterítők, függönyök, paplan, matrác, flanel-takarók és pokróczok.

Legújabb női ruhaszövetek, posztók, selymek és hozzávaló ruhadiszek rendkívül nagy választékban. Továbbá kitűnő mosóbarchetek, flanelk és cretonok.

Valódi Jäger-alsók, nemkülönben legjobb gyártmányú női és férfi harisnyák és kesztyűk.

Nyakkendőkben különlegességek.

Szörmeáruk, muffok és boák gazdag választékban. **Legszébb karácsonyi ajándékok kész és kezdett kézi munkák folytonos újdonságai.**

Rövidáruk, szabó-kellékek, valamint országhírű »Hausild«-féle kötő-pamutok. **D. M. C.** francia gyártmányú munkafonalak legnagyobb raktára.

Midőn az igen tisztelt vevőim figyelmét ismétellen felhívom, kérem a fent felsoroltak megtekintése végett becses látogatásukkal engem megtisztelni.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközölve és 20 koronát meghaladó rendelésnél a csomagot bérmentve küldöm.

Szabott árak.

Kitűnő saját termelésű borok

kaphatók lakásomon üvegezetten a következő árban:

1. Ujbor (Nagyvárad karcos) 1 liter palaczk nélkül . . . 32 kr.
2. Ó asztali gyoroki fehér bor 1 liter 42 kr.

Finom fajborok:

3. Kadarka (szemelt vörös bor) 1 liter palaczkkal 1 frt — kr.
4. Cabernet » » 1 liter » 1 frt 10 kr
5. Szilváni » fehér pecsényebor 1 liter » 1 frt 10 kr.
6. Sauvignon » » csemegebör 1 liter » 1 frt 20 kr.

10üvegen felüli megrendelést házhoz is szállítatok, 1/2 literes üvegek a 3, 4, 5, 6. sz. borból fele árban kaphatók.

Ugyanezen borok hordóban Hl.-enként tetemesen olcsóbban számíttatnak.

Telefon-szám 408.

Molnár Lajos,

Schlauch-tér, 18.

Most lehet legolcsóbban
női és férfi fehérneműt, vásznat és asztalneműt
beszerezni!

Menyasszonyi kelengyék!

Teljes végeladás!

Kunz József és társa czég,

225-0-142

Nagyvárad, Szt. László-tér.